



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

XVII. An Deus omnia decernat per unicum Decretum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

CONTROVERSIA XVII.

SIMPLICITAS PROVIDENTIAE.

*An DEUS omnia decernat per
Unicum decretum.*

83. **P**ER hoc, quod P. Haunoldus lib. 1. n. 402. & 429. probabile iudicat, ad Scientiam mediam praesupponi aliquod decretum disjunctivum, quod sit indifferens oblatio concursus divini ad actum liberum arbitrij creati, & conditionata determinatio ad individuum cuiusque speciei, dicendo v.g. Si Petro decrevero talem actum primum proximum amandi vel odio habendi, tunc concurrem tantum vel ad actum amoris A. vel ad actum odii A. minimè sibi Auctor contradicit, prius n. 374. docenti. [Ad divinam providentiam utpote infinite perfectam spectare, ut uno indivisibili & virtualiter indistincto actu attingat, & ordinet omnia.] Nam per hæc verba non vult excludere decretum, præcedens Scientiam mediam, virtualiter distinctum; sed tantum vult asserere, quod Deus post Scientiam mediam non debeat per aliud decretum intendere finem, & per aliud ordinare media ad finem, sed quod debeat per unum realiter & virtualiter indivisibile decretum attingere & ordinare omnia.

84. Per hoc autem, quod n. 406. modum ostendat, quo illud decretum n. 402. ut probabile assertum evitari possit, neque Angelico Doctori contradicit 2. dist. 37. q. 2. a. 2. in C. asserenti, quod, non posset vitari, quin voluntas humana esset primum agens, si ejus actio in aliquod prius agens non reduceretur, sicut in causam. Nam per hæc verba tantum indicatur decretum subsequens scientiam mediam, quo Deus absolute decernit necessarium auxilium, & cooperationem physicam ad omnem actionem humanam. Quando autem Adversarius querit, *qua virtute* per scientiam mediam, directivam illius decreti prævideatur homo conditionate consenturus; sibi que P. Haunoldi nomine respondet: *quod liberum arbitrium seipsum moveat*; non rectè ominatus est responsum, confundens hæc duo, *quod liberum arbitrium seipsum primo moveat*: & *quod liberum arbitrium se ipsum determinet*: nam prima motio, ut ex dictis contr. 11. & 12. patet, consistit in auxilio physice indifferenti quidem, sed tamen allicienti & excitanti ad consensum, & hoc utique debet decerni, ac conferri à Deo: hinc quia scientia media, seu conditionata, in auxilium fertur, tanquam in conditionem, dicendo; Si Petrus haberet hoc auxilium, tunc consentiret: idem est, ac si diceret: Si Petrus haberet hanc primam motionem allicientem, & excitantem illum, tunc con-

sentiret motioni, & se ipsum determinaret, & motus moveret ad consensum. Quæro nunc ex Adversario, an hæc responsio repugnet S. Doctori q. 3. de Malo a. 2. ad 4. dicenti: [per hoc non excludi, quin ab alio moveatur, à quo habet hoc ipsum, quod seipsum movet; & sic non repugnat libertati, quod Deus est causa actus liberi arbitrij:] Imò an non potius hæc scientia media rectè dirigat decretum prædictum, quo Deus absolute auxilium, seu primam motionem decernit, & actum conditionatè prævisum absolute prædefinit, ut sic iste in ipsum Deum tanquam in primum agens reducat?

85. Certè nihil aliud opponit Adversarius, quam quod iste modus explicandi libertatem per decretum, quoad suam existentiam impedibiliter prædefiniens actum arbitrij creati, ratione distinctionis virtualis à volitione necessariâ divinæ simplicitati repugnet. Quasi verò decretum inimpedibiliter prædeterminans melioris esset conditionis; quod cum & ipsum foret volitio libera, eodem modo de illo quoad distinctionem à volitione necessariâ discurrendum esset, sicut de decreto impedibili, sequente scientiam mediam.

86. Quod autem distinctio virtualis non præjudicet simplicitati divinæ, jam contr. 3. ostensum est: & ex eo patet, quod per illam non asseratur realis negabilitas inter volitionem necessariam, & liberam; sed tantum, quod veræ sint hæc propositiones S. Thomæ: 1. contra gent. c. 82. *Voluntas Dei uno & eodem actu vult se, & alia: sed habitudo ejus ad se est necessaria & naturalis: habitudo autem ejus ad alia est secundum convenientiam quandam, non quidem necessaria & naturalis, neque violenta ac innaturalis, sed voluntaria.* Et q. 23. de veritate a. 4. ad 6. *Ille, qui importat comparisonem DEI ad exitum creaturarum in esse, ut velle, creare, & hujusmodi, non sunt necessaria absolute, sicut illa, qua de DEO secundum seipsum dicuntur, ut esse bonum, viventem, sapientem, & alia hujusmodi.* Eandem absolutam necessitatem de voluntate libera negat S. D. ibid. ad 12. ad 13. & ad 15. Itaque distingui virtualiter v.g. à volitione Mundi, aliud non est, quam quod volitio, quâ Deus seipsum vult, & amat, absolute sit necessaria, & possit etiam identificari cum terminatione nolitionis Mundi: Volitio Mundi autem secundum terminationem liberam non sit absolute necessaria, & non possit identificari cum terminatione nolitionis Mundi.

87. Sententiam hanc de terminationibus liberis, volitioni necessariæ virtualiter superadditis, & tamen realiter non distinctis à volitione absolute necessariâ, adeoque non præjudicantibus simplicitati DEI, defendit insignis Thomista P. Joannes Bapt. Gonet disp. 3. de libertate DEI à n. 63. eamque ait quoad substantiam esse communem Discipulis S. Thomæ, ejusque menti ac Doctrinæ consonam, & pro illa allegat Card.

D

Cajet.

Caiet. Capreolum, Ferrar. Doctores Salmanticensis, Illustrissimum Dominum Godoy Episcopum Oxoniensem. Lubet autem propria citati Authoris verba adscribere, qui cum sibi n. 71. objecisset. [Terminatio illa sub conceptu terminationis est entitas divina intrinseca Deo: sed potuit deficere sub conceptu terminationis: ergo etiam sub conceptu intrinseca entitatis; vel si sub conceptu entitatis indefectibilis est, non potest esse defectibilis sub conceptu terminationis.] Mox subiecit hanc solutionem. [Respondeo, distinguendo Majorem: Est entitas divina explicitè absque distinctione virtuali ab illa. nego Majorem: implicitè, & NB. ab illa virtualiter distincta, concedo Majorem: & concessa Mi: nego consequentiam. Itaque quamvis terminatio libera sub conceptu Terminationis sit implicitè entitas divina, non tamen explicat conceptum divinæ entitatis, ab illoque distinguitur NB. virtuali distinctione; quæ distinctio sufficiens est, ut quamvis deficiat, vel possit deficere sub conceptu Terminationis, non deficiat, nec deficere possit sub conceptu entitatis.] Hoc ipsum ergo rectè etiam asseruit P. Haunoldus, constituens decretum liberè prædefinientem actum arbitrii creati in terminatione virtualiter distincta ab entitate ac perfectione Dei necessariæ & indefectibilis: Cum hæc distinctio neque simpliciter, neque secundum S. Thomam divinæ simplicitati repugnet.

CONTROVERSIA XVIII.

PRÆDESTINATIO SALVANDORUM.

An hæc DEO potiùs, quàm Arbitrio creato adscribenda sit.

88. Nisi auxiliis intrinsecè indifferentibus ad bonum & malum sui usum, quæ etiam Reprobis possunt esse communia. superaddatur prædeterminatio physica, à P. Haunoldo lib. 1. n. 500. non requisita, existimavit Adversarius, hoc ipso eum, qui utitur auxiliis ad salutem discernere seipsum à Reprobis, & posse adversus istos gloriari, quantumvis prohibente S. Paulo 1. Cor. 4. & opponente illud: *Quis enim te discernit?* Verùm S. Augustinus concessa auxiliorum indifferenti istud vanæ gloriæ remedium non duxit esse necessarium, illudque omnino negavit, lib. 12. de civitate cap. 6. [Si enim, inquit, aliqui duo æqualiter affecti animo & corpore, videant unius corporis pulchritudinem, qua visà unus eorum ad illicitè perfruendum moveatur, alter in voluntate pudica stabilis perseveret, quid putamus esse causæ, ut in illo fiat, in

illo non fiat voluntas mala?] Et paulo post. [Si eadem tentatione ambo tententur, & unus ei cedat, atque consentiat: alter idem, qui tuerat, perseveret: quid aliud apparet, nisi unum voluisse, alterum noluisse à castitate deficere? Unde nisi propriâ voluntate, ubi eadem fuerat in utroque corporis & animi affectio, amborum oculis pariter visâ est eadem pulchritudo, ambobus pariter institit occulta tentatio? propriam igitur in uno eorum voluntatem malam, quæ res fecerit, scire volentibus, si bene intueantur, nihil occurrit.] Subsumo. Atqui ambo non essent æqualiter affecti animo & corpore, si unus haberet qualitatem intrinsecè & essentialiter prædeterminantem ad actum bonum, & alter intrinsecè ac essentialiter prædeterminantem ad entitatem actûs mali: nec rectè dixisset S. Augustinus; *quid aliud apparet, nisi unum voluisse, alterum noluisse à castitate deficere?* quia ex inæquali actu voluntatis debuisset colligere inæqualem affectionem animæ, prædeterminantem ad illos inæquales actus. Nec denique debuisset, tum in citatis verbis, tum in his: *propriam igitur in animo eorum voluntatem malam, quæ res fecerit, scire volentibus, si bene intueantur, nihil occurrit:* ingenuè fateri, sibi etiam bene intuenti, præter ipsos actus voluntatis diversos nihil occurrere, quo duo inæqualiter, vel in corpore, vel in anima afficerentur, & quo unius voluntas reduceretur in actum bonum, & alterius in actum malum.

89. Quid ergo respondebit S. Augustinus ad textum Apostoli, ab Adversario objectum ex 1. Cor. 4. ubi ne unus adversus alterum inflatur præ alio, inquit, *Quis enim te discernit?* An non poterit unus adversus alterum gloriari, quod ex sua voluntate se discernit ab illo? [Nam, (ut inquit Adversarius,) quando duo conveniunt in aliquo sibi communi, & simul distinguuntur, non debent distingui per illud commune. Cum ergo ambo supponantur convenire in auxiliis, intrinsecè non differentibus, & discernantur in consecutione salutis, evidens est, hanc discretionem non in Dei, sed in creatam voluntatem refundi. (contra illud Apostoli:) Non est volentis, neque currentis, sed miserationis Dei.] Accipiat itaque Adversarius responsum à S. Augustino lib. 1. ad Simplicianum q. 2. circa medium, Beneficium misericordis vocationis non in intrinsecam diversitatem auxiliorum, sed in præscientiam divinam refundente, vi cuius Deus ex misericordia eligit tale auxilium, quo scit hominem bene usurum, cum potuisset aliud eligere, quo conditionatè prævidisset malè usurum; quæ electio cum non sit in hominis potestate, licet eâ supposita sit in illius potestate, collato auxilio bene uti, ideo homo non se ipsum discernit, neque est volentis, neque currentis, sed miserationis Dei, ut homo acceperit tale auxilium. Cujus autem miseretur, ait Augustinus, sic eum vocat, quo modo